

Методичний коментар до картини Едґара Деґа “Танцювальний клас”**Чи складно танцювати?**

Французького художника, одного з найвизначніших і найоригінальніших імпресіоністів Едґара Деґа називали живописцем танцівниць. Це й не дивно, адже майстра приваблювала краса ліній балетного танцю, витонченість і точність рухів, незвичайна легкість виконання найскладніших балетних па.

Усе життя Едґар Деґа зображував балерин, він постійно повертався до цієї теми, намагаючись якомога точніше передати рухи, змінюючи акценти. За його картинами можна простежити весь процес створення балетних спектаклів: щоденні уроки за станком, хвилинки відпочинку, репетиції, заняття з хореографами, генеральна репетиція балету на сцені, прем'єра.

Деґа так яскраво передав життя балерин, що легко можна уявити, якими свіжими та оригінальними здавалися ці картини сучасникам живописця. Художники, що писали балет до нього, або вибудовували геометрично правильні композиції, або зображали зірок балету, схилених у витонченому поклоні. Такі портрети нагадували фотографії голлівудських кінозірок, зроблені для обкладинки глянцевого журналу. Картини ж Деґа правдиво змальовують життя балерин — від репетицій до виходу на сцену. Поринемо у світ балету, роздивляючись картини майстра. *(У бесіді описана послідовність створення будь-якої вистави, тому важливо провести її або перед походом до театру, або перед відповідною сюжетною грою).*

Дії лікарів, водіїв, продавців ми часто бачимо у повсякденному житті, а є професії, дій представників яких зазвичай нам не видно: ми бачимо лише результат їхньої праці — картину, скульптуру, книжку, виступ артиста тощо. Тому нам і здається, що ці люди з легкістю все виконують, не докладаючи майже жодних зусиль. Адже їхня щоденна важка копітка праця прихована від нас. Ознайомитися з тим, як працюють такі фахівці, ми можемо, розглядаючи фотографії, відеоматеріали, картини тощо. Тож уважно роздивимось з малятами картину Едґара Деґа “Танцювальний клас”, на якій можна побачити щоденну працю балерин.

Завдяки [картині “Танцювальний клас”](#) ми маємо змогу зазирнути за лаштунки сцени, побачити, як готують вистави, як щодня мусять працювати балерини, щоб одного разу вийти на сцену і влаштувати нам свято.

Кожна вистава, кожен танець починаються з важкої роботи. **Артисти** відточують філігранну техніку виконання балетних рухів, адже під час виступів вони створюють образ, характер персонажа, передають настрій музики. Від них залежить атмосфера балетної вистави і врешті-решт успіх чи провал спільної праці всіх, причетних до її створення.

Костюмери-дизайнери і художники-декоратори створюють костюми та декорації, прикрашають сцену. **Хореографи** та **режисер-постановник** вигадують рухи, сцени-дії, які найкраще передають настрій музики, задум композитора, характер і вчинки персонажа.

Отже, балетну виставу створюють композитор (автор музики), хореограф (автор рухів), режисер-постановник (продумує в деталях, як спектакль має виглядати на сцені), артисти

(виконавці), костюмери (автори костюмів), художники та дизайнери (автори оформлення сцени), а ще педагоги-репетитори, лікарі, водії, кухарі...

- Запропонуйте дітям поміркувати, що роблять представники цих професій.
- Кого з них ми ще не назвали?
- Як ви гадаєте, які фахівці мають бути в кожному театрі? Чому?

На картині ми можемо побачити одразу кілька етапів створення вистави (*ведучи бесіду можна скористатися [добіркою картин "На кінчиках пальців"](#)*).

Розминка: танцівниці стоять біля станка (горизонтальна паличка уздовж стіни). Вони виконують рухи багато разів підряд.

- Коли ви виконуєте вправи на розминці?
- Як ви вважаєте, навіщо вони потрібні? (*Щоб підготувати руки, ноги й усе тіло до виконання складніших рухів. На розминці все тіло поступово прокидається, налаштовується на подальшу роботу*).

Репетиція — танцівниці виконують фрагмент вистави, вивчають послідовність рухів, намагаються всім тілом передавати характер музики, а ще артисти мають звикнути одне до одного, щоб краще взаємодіяти на сцені під час вистави.

Покажіть танцівниць, які беруть участь у репетиції.

- Звідки лунає музика? Хто її виконує?
- Хто виконавець?
- Як ви думаєте, де хореограф? Чому ви так вважаєте?

Спробуймо здогадатися, про що розповідає танець, який вчать балерини. Як про це дізнатися? Що на картині може розповісти нам про це? (*На стільці лежить віяло. З таким атрибутом виконують іспанські танці.*)

Послухаймо музику, яка може лунати в танцювальному класі. ([Іспанський танець](#) із балету "Лебедине озеро" П. І. Чайковського).

- Які рухи підходять до цієї музики?
- Яка вона за характером?
- Спробуйте себе в ролі хореографа і створіть танець під неї.
- Який має бути характер (і настрої) у танцівниці, яка його виконує?

У танцювальному класі відбувається нарада між хореографом і балеринами. Біля хореографа, напевно, солістка.

- Як ви гадаєте, про що розповідає хореограф?
- Хто ще може долучитися до наради?

А тепер уявіть прем'єру — якою вона буде, чи сподобається глядачам, артистам та всім, хто готував виставу.

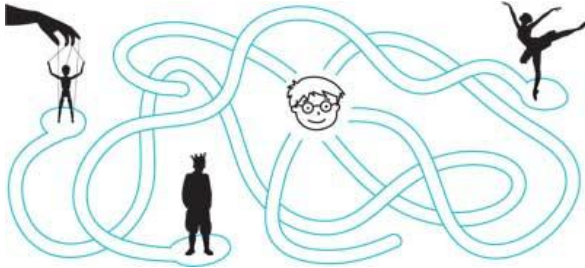
- Чи завжди думка артистів про виставу збігається з думкою інших фахівців? Чому?
- Подивіться й інші картини Едгара Дега. Які етапи створення вистави змальовано на них?

- Як ви гадаєте, чи легка праця балерин? Дізнайтеся більше про працю артистів.
- Які етапи залишаються сталими під час підготовки вистав у будь-якому театрі?

Завдання з робочого зошита (частина 2, завдання 1, с. 14)

Відшукайте стежинку, яка приведе Марка до театру, і дізнайтеся, якого актора він побачить.

- До якого театру піде Марк?
- Чи були ви там? Розкажіть про свої враження від вистави.